

at den tjetjenske part fordømmer terroren. Det synes jeg er en rigtig opfattelse. Blot undrer det mig en lille smule, at udenrigsministeren ikke er på det rene med, at det har den tjetjenske side jo gjort.

Jeg citerer fra Politiken den 7. februar, hvad man udsendte fra Maskhadovs side umiddelbart efter bombeattentatet i Moskvas metro, men altså før man blev opfordret til det fra vestlige ledere. Der sagde man, at det at dræbe civile er lige så forkert i Moskva som i Tjetjenien og andre steder, men den tjetjenske ledelse understregede, at mangel på erkendelse af og løsning af baggrunden for disse forbrydelser er en politisk forbrydelse.

Den 8. april gentog Maskhadov i en polsk avis: How would you define terrorism? Hvordan vi du definere terrorisme? I consider all forcible actions against unarmed people terrorism. En meget klar fordømmelse, præcis ligesom Sakajev gjorde i sin artikel den 11. april 2004.

Ja, vi skal fordømme terrorisme, alle skal fordømme terrorisme, men man skal også forstå årsagerne til, at terrorisme kan vokse sig stærk og kan slå rod i folk. For at undgå at det sker, skal man udvise en handlekraft, som efter min mening er noget større end den, ministeren i dag står for.

Jeg vil godt på vegne af SF og Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til på alle måder, herunder direkte gennem EU og det øvrige internationale samfund, at forstærke presset på de russiske myndigheder for at få dem til at respektere menneskerettighederne i Tjetjenien og til at fremme en politisk løsning på konflikten.

Folketinget opfordrer i den forbindelse regeringen til aktivt at bakke op bag de henstillinger til EU's Ministerråd vedrørende Tjetjenien, som fremgår af Europa-Parlamentets vedtagelse af 26. februar 2004.

Folketinget opfordrer samtidig alle parter i konflikten til at tage klart afstand fra terrorisme i alle dens former, det være sig selvmordsaktioner mod civile russere eller kidnapninger og mord på civile tjetjenere.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 83).

Første næstformand (Svend Auken):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Den næste ordfører er fru Hanne Severinsen.

Hanne Severinsen (V):

Jeg vil gerne takke for denne anledning til, at vi kan gøre status her i Folketinget, og jeg vil gerne takke udenrigsministeren for hans redegørelse, som jo skitserede, at der desværre ikke er sket de fremskridt, som man kunne have håbet. Der er, som udenrigsministeren nævnte det, tale om en ond spiral. Alt, hvad der kunne gå galt, er gået galt, og terrorhandlingerne i Moskva var måske i virkeligheden vendepunktet, for faktisk var der tegn på en krigstræt befolkning i efteråret 2001. Men nu hvor terrorhandlingerne bliver brugt som argument, har det jo så også knust dem, som var imod krigen i Rusland. Der er ikke mere en egentlig opposition i Dumaen, og det er jo en af de triste efterretninger efter det sidste valg i Rusland.

Kl. 14.55

Fra russisk side søger man at opnå det, man kalder normalisering, men det er mest facade. Man kan jo sige, at der er sket det fremskridt, at der ikke er direkte kamphandlinger, men som det allerede er blevet nævnt, er der desværre mange terrorhandling, og der er mange kidnapninger, og der er mange, som er ofre. Så den måde, man har forsøgt at lave normalisering på, har helt klart ikke virket.

Det, som ville have været det kloge, ville have været, hvis man fra russisk side havde foretaget en egentlig forhandling med modparten. I stedet for har man forsøgt den anden løsning, hvor man først lavede en folkeafstemning om en ny forfatning. Den forfatning er der ikke nogen, der rigtigt ved, om der har været ret mange tjetjenere med til at skrive, i hvert tilfælde stod der som den første paragraf, at Tjetjenien var en uløselig del af Rusland.

Jeg tror heller ikke, at der er nogen her, der anfægter, at Tjetjenien på en eller anden måde må være med i den russiske føderation, men det må være med et særdeles omfattende home rule, og der er ingen tvivl om, at det ville være fornuftigt, hvis russerne gav sig ind på at få nogle reelle forhandlinger om det.

Men man fik altså i stedet for en ny såkaldt forfatning og derefter et præsidentvalg, som jo heller ikke havde særlig meget med valg at gøre.